

Lublin, dnia 15 października 2008 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W LUBLINIE

ul. Okopowa 7, 20-001 Lublin tel. 081 53 64 120, fax 081 53 64 111

LLU-41023-1-08

P/08/163

St. chor. szt. Krzysztof GOGACZ
Komendant
Szkoły Podoficerskiej Sił Powietrznych
w Dęblinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Szkole Podoficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie, zwanej dalej „SPSP” lub „Szkołą”, kontrolę funkcjonowania SPSP w latach 2005-2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 1 października 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia funkcjonowanie SPSP pomimo stwierdzonych nieprawidłowości niemających istotnego wpływu na skontrolowaną działalność.

1. Stwierdzono, że SPSP nie posiada osobowości prawnej funkcjonuje jako samodzielna jednostka organizacyjna podporządkowana bezpośrednio Dowódcy Sił Powietrznych, zwanym dalej „Dowódcą SP”. Obsługę finansową Szkoły w latach 2005-2007 prowadziła Jednostka Wojskowa nr 3823 (6 Baza Lotnicza) a od 1 stycznia 2008 r. Jednostka Wojskowa nr 4219 (5 Wojskowy Oddział Gospodarczy), tj. dysponenci III stopnia dla jednostek Skarbu Państwa „Garnizonu Dęblin”. W latach 2005-2008 odbywało

się to na podstawie rozkazów Dowódcy SP a w 2008 r. na podstawie rozkazów Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w sprawie realizacji budżetu wojsk.

Do prowadzenia działalności dydaktycznej wykorzystywane są budynki i obiekty pozostające w trwałym zarządzie Ministerstwa Obrony Narodowej – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Lublinie, który ponosił całość kosztów związanych z ich eksploatacją, w tym z tytułu: dostaw mediów, konserwacji i remontów oraz podatku od nieruchomości. Podstawą użytkowania tych nieruchomości stanowi rozkaz Dowódcy „*Garnizonu Dęblin*” w sprawie gospodarki nieruchomościami ogólnowojskowymi w kompleksie K-6051 Dęblin. Natomiast zajęcia praktyczne oraz z wychowania fizycznego są realizowane w obiektach Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych (WSOP). Szkoła korzysta również z zasobów bibliotecznych Uczelni.

2. Kształcenie elewów oraz szkolenie rezerwistów i doskonalenie zawodowe podoficerów prowadzone było w: korpusach, grupach osobowych i specjalnościach wskazanych przez Dowódcę SP. Z ustaleń kontroli wynika, że Szkoła nie prowadziła kształcenia elewów i szkolenia podoficerów w grupach osobowych: pokładowej i meteorologicznej (w ramach korpusu osobowego lotnictwa), tj. w kierunkach, o których stanowi decyzja nr 362/MON z dnia 3 grudnia 2004 r. w sprawie procesu kształcenia i doskonalenia zawodowego w poszczególnych korpusach i grupach osobowych (Dz. Urz. MON nr 16, poz. 180 ze zm.). Komendant Szkoły nie otrzymał, bowiem w tym zakresie zaleceń od swojego przełożonego (Dowódcy SP).

Czasookres trwania nauki był zgodny z rozkazami Dowódcy SP i wynosił 9 miesięcy i 18 dni w roku szkolnym 2005/2006, 9 miesięcy i 11 dni w roku szkolnym 2006/2007 i 9 miesięcy i 24 dni w roku szkolnym 2007/2008. Ponadto kandydaci na żołnierzy zawodowych, którzy przyjęci zostali do Szkoły „z cywila” odbywali 30 dniowy okres szkolenia podstawowego.

3. W badanym okresie SPSP kształciła kandydatów na podoficerów zawodowych, realizowała kursy doskonalenia zawodowego oraz prowadziła szkolenia rezerw osobowych. Liczba przyjętych elewów w latach szkolnych 2005/2006, 2006/2007 i 2007/2008 wynosiła odpowiednio 200, 117 i 123 i była zgodna z limitami określonymi przez Dowódcę SP, a liczba przeszkolonych rezerwistów (24 w 2006 r. i 19 w 2007 r.) odpowiadała w tym zakresie dyspozycji Szefa Szkolenia Dowództwa SP. W ramach doskonalenia zawodowego podoficerów zrealizowano ogółem 136 kursów (z tego 93 planowane i 43 nieplanowane) i przeszkolono 1.270 żołnierzy (641 na kursach planowanych i 629 na nieplanowanych). W sumie, w latach 2005-2008 (I półrocze)

z liczby 440 elewów rozpoczynających kształcenie, naukę ukończyło 417, w tym z wynikiem bardzo dobrym 11 absolwentów (3 %), dobrym 381 (91 %) i dostatecznym 25 (6 %). Różnica 23 kandydatów z dnia rozpoczęcia nauki wynikała z faktu, iż w 3 przypadkach przyczyną zwolnienia było nie podpisanie kontraktu na pełnienie służby kandydackiej, w 7 orzeczenie komisji lekarskiej o stwierdzeniu niezdolności do służby wojskowej, w 3 nie zaliczenie w terminie przedmiotów objętych programem szkolenia a w 2 przypadkach prawomocne skazanie sądu. Dodać do tego należy, iż w analizowanym okresie 12 kandydatów przeniosło się do uczelni wojskowych, przy jednoczesnym rozpoczęciu nauki w Szkole przez 4 kandydatów kształcących się wcześniej w innych uczelniach.

Koszty kształcenia: kandydatów na żołnierzy zawodowych, doskonalenie zawodowe podoficerów i szkolenie rezerw osobowych wynosiły w badanym okresie ogółem 16.752.733 zł, z tego: w 2005 r. - 3.803.363 zł, w 2006 r. - 5.043.045 zł, w 2007 r. - 5.448.899 zł i w I półroczu 2008 r. - 2.457.426 zł. W przeliczeniu na jedną osobę koszty te przedstawiały się następująco: w 2005 r. - 9.823 zł, w 2006 r. - 8.894 zł, w 2007 r. - 5.840 zł i w I półroczu 2008 r. - 6.696 zł.

4. Komendant SPSP wydał 5 decyzji na kwotę 38.322 zł obciążających 5 elewów zwolnionych ze służby kandydackiej kosztami nauki. W jednym przypadku decyzja na kwotę (7.865,68 zł) dot. elewa M. Ł. uprawomocniła się w dniu 6 kwietnia 2007 r. a jej przekazanie właściwej jednostce wojskowej dysponentowi III stopnia do wyegzekwowania należności nastąpiło dopiero po 17 miesiącach, tj. w trakcie kontroli NIK.
5. Na dzień 30 czerwca 2008 r. w Szkole zatrudnionych było ogółem 78 osób, z tego 51 (65,4 %) stanowiła kadra instruktorska, 17 (21,8 %) pozostała kadra i 10 (12,8 %) pracownicy cywilni. Ujawniono, różnice pomiędzy stanem etatowym a ewidencyjnym kadry instruktorskiej (niedobór 7 osób w stosunku do przewidywanego stanu etatowego) oraz pracowników cywilnych (niedobór 3 osób). Przyczyną tego stanu jest niemożność zatrudniania na tych stanowiskach pracowników ze stopniem oficerskim. W ocenie NIK stan taki może mieć również negatywny wpływ na jakość procesu nauczania, zwłaszcza w przypadku zwiększonego naboru elewów. Np. na rok szkolny 2008/2009 wcielonych zostało aż 258 elewów, tj. o 101 więcej niż przewiduje etat Szkoły.
6. Stwierdzono, że w roku szkolnym 2007/2008 nie zrealizowano ogółem 31 godzin z 14 przedmiotów zaplanowanych w programie nauczania, w tym:

- 19 godzin z 9 przedmiotów kierunkowych, tj. 4,2 % godzin zaplanowanych w programie nauczania dla przedmiotów kierunkowych (455 godz.);
- 8 godzin z 4 przedmiotów specjalistycznych, tj. 3,7 % godzin zaplanowanych w programie nauczania dla przedmiotów specjalistycznych (217 godz.);
- 4 godzin z języka angielskiego, tj. 1,1 % godzin zaplanowanych w programie nauczania (365 godz.).

Ustalenie różnic pomiędzy zaplanowanym a faktycznym stanem zrealizowanych godzin nauczania w okresach wcześniejszych nie było możliwe, m.in. z powodu zniszczenia dzienników lekcyjnych z roku szkolnego 2006/2007, co dopuszczało zarządzenie nr 3/MON z dnia 2 lutego 2005 r. w sprawie zasad i trybu postępowania z materiałami archiwalnymi i inną dokumentacją w resorcie obrony narodowej.

W ocenie NIK niezrealizowanie pełnego wymiaru godzin nauczania przez instruktorów może świadczyć o braku odpowiedniego nadzoru z strony kadry kierowniczej Szkoły i członków zespołu nadzoru merytoryczno-metodycznego nad pracą kadry instruktorskiej i może skutkować na jakość nauczania przyszłych podoficerów. Nie bez wpływu na działalność dydaktyczną pozostaje także niezrealizowanie w badanym okresie wszystkich zaplanowanych hospitacji (na 100 zaplanowanych hospitacji zrealizowano tylko 83).

7. Stwierdzono, istotne braki w wyposażeniu Szkoły w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne do prawidłowego zabezpieczenia procesu szkolenia. Sprzęt i pomoce dydaktyczne, który znajdują się na wyposażeniu SPSP jest w większości nieprzydatny (pochodzi z lat 60 i 70-tych) i niekiedy został już dawno wycofany z eksploatacji i użytkowania przez Wojsko Polskie, np. radiolokacyjny system bliskiej nawigacji (RSBN) czy sprzęt komputerowy znajdujący się w Pracowni Treningów Radionamiarów. Na wyposażeniu Szkoły brak było m.in. tak podstawowych pomocy dydaktycznych: projektory, plansze i tablice poglądowe, jak też:
- nowoczesnych komputerowych programów szkolenia jak np.: TACAN (taktyczny system nawigacji lotniczej), ILS (system lądowania według wskazań przyrządów) czy GCA (system podejścia do lądowania kontrolowanego z ziemi);
  - pracowni komputerowej;
  - pracowni nauczania języka angielskiego;
  - pracowni profilowanych do prowadzenia szkolenia na takie typy statków powietrznych jak: samolot wielozadaniowy F-16 i Mig-29, samolot transportowy M-28 „BRYZA”

czy śmigłowiec SW-4 (w tym m.in. brak było: pakietów multimedialnych, schematów i przekroi: silników, instalacji, urządzeń i uzbrojenia lotniczego etc.).

Ponadto we wszystkich budynkach dydaktycznych i w miejscach kwaterunku elewów i kursantów, np. w świetlicach, salach nauki etc., brak było sieci komputerowej i dostępu do Internetu.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że sytuacja taka może mieć ujemny wpływ na jakość i efektywność procesu szkolenia elewów – przyszłych dowódców drużyn, załóg i obsług a także uniemożliwiać skuteczne kształcenie i szkolenie: personelu technicznego przewidzianego do eksploatacji, np. samolotu wielozadaniowego F-16 oraz żołnierzy w ramach profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP.

Próby doposażenia Szkoły w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne do prawidłowego zabezpieczenia procesu szkolenia okazały się nieskuteczne a kierowane przez niego kolejne pisma i wnioski do Szefostwa Szkolenia SP pozostały do chwili obecnej niezadowolone.

8. Niepokojące są krytyczne opinie o poziomie wykształcenia absolwentów Szkoły uzyskane od dowódców 25 jednostek wojskowych, w których odbywają oni służbę. I tak, m.in.:
- 25 dowódców (100 %) stwierdziło, że poziom wyszkolenia absolwentów wymuszał konieczność dalszego ich doszkalania, w tym m.in.: w zakresie obsługi samolotu wielozadaniowego (F-16 i Mig-29) oraz znajomości języka angielskiego;
  - 6 (24 %) że posiadana przez absolwentów SPSP wiedza nie pozwala na efektywne wykorzystanie zintegrowanych systemów walki;
  - 13 (52 %) wskazało na potrzebę rozszerzenia lub uszczegółowienia programów nauczania i kształcenia celem przystosowania absolwentów Szkoły do pełnienia funkcji dowódczych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zintensyfikowanie działań zmierzających do doposażenia SPSP w sprzęt dydaktyczny i pomoce szkolne.
2. Obligatoryjne realizowanie przez instruktorów wymiaru godzin określonych w programie nauczania.
3. Bezwzględne przekazywanie uprawomocnionych decyzji o zwrocie kosztów nauki przez byłych elewów celem wdrożenia postępowań egzekucyjnych.
4. Bezwzględne przeprowadzanie zaplanowanych hospitacji zajęć.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta w terminie 14 dni od daty

otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem